

**EL LLIBRE
DE LA SETMANA**

El camí que porta fins a Natalia Ginzburg

PERFIL

NATALIA GINZBURG VA NÉIXER A PALERM FA 100 ANYS. DESPRÉS QUE ÀTIC DELS LLIBRES EN PUBLIQUÉS 'LES PETITES VIRTUTS', ELA GEMINADA TRADUEIX AL CATALÀ LA SEVA PRIMERA NOVEL·LA, 'EL CAMÍ QUE PORTA A CIUTAT'

JOAQUIM ARMENGOL

Fa unes setmanes, passejant per les parades de la Setmana del Llibre en Català, vaig aturar-me a l'estand número 29, el que hi havia just davant la porta de la catedral. M'interessen aquestes petites editorials que han anat sorgint els últims anys i que tant dignifiquen i renoven el panorama literari del país. Parlo d'editorials com Fragmenta, Males Herbes, Edicions de la Ela Geminada, etc. D'aquesta última vaig endur-me *El camí que porta a ciutat*, de Natalia Ginzburg. Les raons de la meua tria són diverses; d'una banda hi

ha, com és natural, la curiositat innata arrelada a qualsevol lector, però el que em va moure de veritat és l'estrany interès que em desperta l'escriptora. I també, evidentment, la novetat d'aquesta primera traducció en català d'una obra de Ginzburg. Cal assenyalar que editar *La strada che va in città* és una excel·lent decisió presa per l'editorial. Amb aquesta primera obra, escrita l'any 1942 i signada amb el pseudònim d'Alessandra Tornimparte, Edicions de la Ela Geminada inicia la publicació del cicle complet de les cinc novel·les breus de l'autora, cosa que garanteix als lectors la possibilitat de poder seguir la seva evolució narrativa.

Natalia Ginzburg, nascuda Levi, tenia 25 anys quan va publicar aquest primer llibre. Aleshores estava casada amb Leone Ginzburg; per culpa de les seves activitats polítiques antifeixistes havia estat desterrat a un poble anomenat Pizzoli, una petita vila perduda dels Abruços. Leone, que també havia arrossegat Natalia al poble, moriria el febrer del 1944 a la presó de Regina Coeli de Roma, deixant-la vídua i amb tres fills. Les persones que habitaven aquest poble i els de l'entorn són els models que Natalia va emprar per alimentar les vides, més o menys reeixides, dels personatges que poblen *La strada che va in città*. Un poblet, Pizzoli, del qual surt un camí que porta a ciutat. Un camí que fa sovint, sempre que pot, Delia.

Implacable i severa

Delia és una noia de poble de setze anys que viu en una casa minsal i sòrdida, amb massa gent, de la qual vol fugir com sigui i ràpida-

ment. L'ofec que significa viure en aquesta casa, amb aquesta família i en un lloc contrari com Pizzoli és semblant, en l'esperit de Delia, a estar tancada en una cel·la. Per això, el camí que recorre quan va a la ciutat, i el que això significa: veure una germana alliberada i mundana, viure el brogit dels cafès i cinemes, l'encant dels passejos, assaborir gelats..., aquesta és la vida autèntica que somia fer Delia, l'esperança i l'anhel d'un futur que imagina lluny del poble i en llibertat. Però és obvi que aquesta mateixa idealització del futur fa que no accepti el seu propi destí, un destí del tot impensat.

El desig de fugida, l'opressió, la soledat, la incomprensió i una maternitat insatisfeta són temes centrals en aquesta deliciosa novel·la curta. Uns temes que aniran reptant-se i evolucionant al llarg de la vida literària de l'escriptora en novel·les posteriors com *Tutti i nostri ieri* (*Tots els nostres ahirs*) o *Li voci della sera* (*Veus en la nit*), entre d'altres. No hi ha dubte que *El camí que porta a la ciutat* és l'embrió del món literari de l'autora, i ja després aquell regust amarg tan característic de Natalia Ginzburg, un regust que sovint impregna l'ànima dels seus protagonistes. En aquesta primera narració ja hi trobem un admirable entreteixit de personatges, típic en les seves obres, de vides que es creuen sense entendre's, d'éssers indolents i grisos, inamovibles, incapaçs d'agafar les regnes de la pròpia vida i que es deixen bressolar pels fets i l'atzar, surant i vivint vides grises, adotzenades per la manca de desig, absurdes i anodines. Aquesta és la Ginzburg: implacable i severa. ♦

EL CAMÍ QUE PORTA A CIUTAT
NATALIA GINZBURG
EDICIONS DE LA ELA GEMINADA
TRADUCCIÓ D'ALBA DEDEU
108 PÀG. / 15 €

"EL DESIG DE FUGIDA, L'OPRESSIÓ, LA SOLEDAT, LA INCOMPRENSIÓ I UNA MATERNITAT INSATISFETA SÓN TEMES CENTRALS EN AQUESTA DELICIOSA NOVEL·LA CURTA"

WIKIPEDIA

RAMONA PÉREZ

AMB ÈMFAZI

'Últims testimonis' d'Svetlana Aleksievitx

A final dels anys 80 Svetlana Aleksievitx demana el testimoni a homes i dones que, al final de la guerra, eren infants que tenien entre dos i dotze anys.

Comença amb una cita de Dostoiévski: "Cap revolució justifica una llàgrima d'un infant...".

L'autora ens presenta la guerra explicada per adults amb capacitat per recordar la seva infantesa, un dolor que va arribar a uns nivells terribles -manquen les paraules-. Ells les tenen, les han trobade, són supervi-

vents, una minoria que va sobreviure i va tenir l'oportunitat de fer el seu explícit monòleg.

A *Temps de segona mà* Svetlana Aleksievitx ens diu: "Quan la vida, la vida ras i curt esdevé literatura" (pàg. 427).

Es talment així: aquests testimonis ens ofereixen uns relats perfectes, ens hi sentim propers, sembla que compartim amb ells un espai, una tassa de te; sembla que ens arriba l'escalfor del seu somriure i la seva mirada. Són molts: mestres, artis-

tes, obrers, enginyers, músics... Aquestes persones representen un percentatge molt petit a les estadístiques; van morir milers i milers de nins, molts adults van quedar malmesos. Molts van omplir les institucions per a malalts mentals, altres van malviure fins a un final que es va allargar en el temps. Va quedar-ne una minoria que el sistema va convertir en persones útils per a la societat, útils malgrat les ferides obertes.

Mai no agraiem prou a la darre-rra premi Nobel aquest testimoni de

'ÚLTIMS TESTIMONIS'
SVETLANA ALEKSEVITX
TRADUCCIÓ DE MARTA REBÓN
456 PÀGINES
21,90 €

primera mà que "ha esdevingut literatura" i que ens ajuda a entendre el món, a entendre'ns.

En el nostre present, els senyors de la guerra actuals no són il·luminats que volen conquerir perquè tenen la certesa de la seva superioritat: ara el dolor, la gana, els desplaçaments, la mort són manipulats pels que s'han d'enriquir i per això han triat la indústria de l'armament. Ens plantegen com si fos una utopia el fet de poder aturar les guerres perquè aquesta indústria perversa no deixi de produir i els moviments migratoris no deixin de generar riquesa amb una forma d'esclavitud adaptada a la globalització. Ens manca capacitat per entendre el nostre present.

Als testimonis d'aquets supervivents hi tornarem com es torna als clàssics; són fragments de vida que ens acompanyaran per sempre. ♦